

Závodníci dosahují na trávě rychlosti až 60 kilometrů v hodině

DO PERSIE? NA LYŽE!

Nad zaplněným centrálním tenisovým kurtem v Olympijské akademii v Teheránu hučí mullova modlitba k Alláhovi na počest lyžařů na trávě. Mladí chlapci roznášejí v hledišti reklamní letáky na sportovní oblečení. Teprve před pár měsíci, při mezinárodním tenisovém turnaji, tu usedly do hlediště vůbec poprvé ženy vedle mužů – mohlo to vypadat zajímavě, neboť si tu stále můžete pěstit čtyři manželky. Dnešní Írán, to je země bizarních kontrastů.

Začíná první událost v zemi, kde vedle sebe soupeří muži i ženy. Tak jak je to víc než století běžné téměř po celém světě. Jenže historie perské říše, na jejímž území leží Írán, se počítá na tisíce let. Na pár letech přece nesejde ... Mistrovství světa

v travním lyžování vysílá tři hodiny tři dny za sebou a dokonce v přímém přenosu státní televize. Přesto stovky lidí váží dvouhodinovou cestu v otřískaných kárách serpentinami do hor, aby viděli lyžaře na vlastní oči. Nejen proto, že tu litr benzínu

stojí v přepočtu necelé dvě koruny.

Čech Jan Němec, světový král travního lyžování, visí po městě na plakátech skoro stejně často jako imám Chomejní, druhý muž vesmíru hned za Alláhem. „Miluju ho,“ šeptne mi do ucha Fateme Mahdavianová,

domácí reprezentantka, a ostražitě se ohlédne. Myslí Němce.

Dole klokotá tavicí kotel desetimilionové perské metropole a za zády vojáků v bílých uniformách se tyčí majestátně divoké vrchy pohorí Alborz, česky známého jako Elborz,

kteří pokračuje podél Kaspického moře až ke Kavkazu.

Lidé v ulicích překypují vřelostí a zájmem. Pokud se vám ovšem podaří dát se s nimi do řeči. Na každém kroku vás totiž sleduje viditelně tajná policie. Dokonce i když jsme si vyjeli lanovkou na 3877 metrů vysoký kopec Sikno. „Jste hosty íránské vlády a nemůžeme dopustit, aby se vám něco stalo,“ říká s omluvným pokrčením ramen náš strážce, když poněkolkáté nahlásí do vysílačky pohyb. V tesilkách a polobotkách mu na plošině na dopravu zavazadel třicet metrů nad zemí bylo chvílemi ouzko. Na chátrající vysílač na vrcholu už nešplhal. Ale nervózně brousil kolem.

RYCHLÁ KOLEČKA, NEBO VESMÍRNÁ ENERGIE?

Lyže na jízdě po trávě vymysleli na přelomu padesátých a šedesátých let horalové v Alpách, Švýcaři a Italové. První mistrovství světa se konalo v Americe v roce 1979, teď se sport provozuje v necelých dvou desítkách zemí včetně Tchaj-wanu. Vládnu mu Češi a Italové.

Lyže měří od 80 do 110 centimetrů, pořídíte je od šesti tisíc korun. Tvoří je lišta, po jejímž obvodu vede gumový pás. A na něm jsou nasazení „jezdci“ s kolečky podobně jako na garnýžích se záclonami. Kolečka rachotí po vnitřní straně, po vnější sviští umělohmotné destičky. Po nich se jede.

„Technika je velmi podobná carvingové jízdě na sněhu. Oblouky vyjíždíte, nemůžete zabrzdit smykem. Chce to zdatného lyžaře,“ vysvětluje Daniel Mačát, trenér české reprezentace. Když si místo trávy představíte sníh, pohyby „trávařů“ mezi brankami vypadají stejně jako u sjezdařů v zimě. Však také někteří z nich jezdí na trávě pro zpestření letní přípravy.

„K jízdě potřebujete zatravněný svah bez výmolů a kamenů. Na slušnou rychlost stačí méně prudký než se sněhem,“ vysvětluje elitní český

Zeny na sportovní akci ještě před nedávnem nesměly, teď už chodí

slalomář Martin Štěpánek, student a taky prodejce lyží. V rychlejších pasážích to jede víc než šedesátkou a to se zatím z bezpečnostních důvodů nekonají čisté sjezdy.

„Začal jsem jezdit na trávě kvůli penězům. Bylo to levnější než jezdit na ledovec,“ vzpomíná na začátky třicetiletý Jan Němec, už čtyřnásobný mistr světa a čtyřnásobný vítěz Světového poháru. A taky jediný profík v zemi. Bere příspěvek od Dukly, ale v zimě si přivydělává provozem skiservisu a půjčovny na Dolní Louce pod Králickým Sněžníkem. Pořád závodí i na sněhu, má titul akademického mistra země.

Proč je nejlepší na světě? „Věnuje lyžím všechno. Někdy až moc,“ říká o něm trenér Mačát. „Žije si ve svém světě,“ povídají o něm ostatní „trávaři“. Němcovi prý pomáhá také vesmírná energie. „Umím ji čerpat a vím, že to funguje,“ tvrdí přesvědčeně.

FIRMA MAGIC, DOMLUVA VŠEHO DRUHU

Írán? Vzpomínky na Persii, šáh Pahlaví, samopaly, ropa. Ale sport? Možná fotbal, zdejší chlápci už hráli na mistrovství světa. Pak zápasníci,

vzpěrači, zkrátka siláci. A hned potom – travní lyžování! Nejmenší a nejdostřekovanější dítě matky Lyže.

Ale šéf zdejší lyžařské federace Issa Saveh Šemšaki je spřízněn s prezidentem země. Usoudil, že státní investice se lépe zhodnotí tam, kde je větší šance vyniknout. A obrovitý pořizek Mahmúd Gholámí už byl tady pátý v superobřím slalomu. Možná se stane v zemi brzy hvězdou. Poznáte ho snadno – podle ohromného frňáku. „Jestliže jemu ujel vlak před nosem, bylo to aspoň před hodinou,“ vtipkují na jeho účet kamarádi.

„Je to někdy trochu problém, dělat tady sport,“ zasměje se Madid Segatoleslámí. Šlachovitý playboy s dlouhými šedivými vlasy. Všichni mu říkají Magic. Jen on se dokáže domluvit s cizinci i domácními. Nejde o jazyk, ale o to, aby věci fungovaly. „Když se objedná snídaně na osm, vstanu v šest a jdu budít kuchaře a číšníky. Sami by nikdy nevstali.“

Magic přednáší na univerzitě v Utahu a v horách tam dělá lyžařského instruktora. Většinu roku žije v Americe, ale doma, v Íránu, vede nejrůznější sportovní výpravy. „S lyžaři v Koreji nás sledovalo několik

chlápků z náboženské policie. Ve čtyři ráno burcovali závodníky, aby se šli modlit. Přestali, až když nás chtěli vystěhovat z hotelu, že tam děláme brajgl a ostatní nemohou spát,“ zasměje se.

PROČ SAMIRA DO MEŠITY NECHODÍ

V jejich hlubokých černých očích jako byste pohlédli až daleko do vznešené historie perské civilizace.

Samira Zargarová má hlavu a kus obličejů zakryté šátkem. Přesto probleskne její svěží a stále jakoby stydlivý úsměv. Včera měla na trati těžkou havárii. Padla přes hlavu, dlouho ležela na kopci a ošklivě si pochroumala klíční kost a rameno. Lékař ji chvíli křísil a pak ji poslal pěšky dolů. Sanifák tam vykuřoval opřený o auto ... Jeho pohled říkal: „Ženská, no a co.“

Druhý den jela znovu. Říkají jí Širbanó, Lvíce. Je jí osmnáct, studuje sportovní institut v Teheránu. Od tří lyžuje, je trojnásobnou šampionkou země. Na sněhu. I tam ale musí místo přiléhavé kombinézy obléci volnou soupravu. „Ano, je to tady trochu neobvyklé, aby dívka sportovala,“ přiznává. „Ale maminka bývala horolezkyní.“

Do mešity nechodí. „Věřím v něco, co mám tady uvnitř. To je mnohem důležitější,“ praví moudře.

Sní olympijský sen? „Do Turína se pojedu určitě podívat. A do Vancouveru za čtyři roky už závodit. Určitě,“ říká přesvědčivě. Její strýc žije v Praze, vzal si za ženu Češku. „Ale já zůstanu tady. Miluju tuhle zemi, tyhle hory,“ rozhlédne se po kopcích.

Zkuste to: Středisko se jmenuje Dizin, má slušné vleky i lanovky, denní permanentka stojí asi 100 korun. „Ideální pro volné ježdění i pro snowboardáky,“ říká Magic. „Ale když začne padat, nemusíte se odsud tři týdny dostat,“ pohlédne k prašné kamenité cestě, zakusující se do prudkého kopce. Teprve padesát kilometrů za ním je Teherán. □

INZERCE ▼

Bez poplatků

VLOŽTE SVOJI INVESTICI NA SPRÁVNÉ MÍSTO
INVESTUJTE DO 100% GARANTOVANÉHO VKLADU EUROTOP 50 II

Již od částky 10 000 Kč se můžete zcela bez rizika podílet na zisku z vývoje 50 největších evropských společností. Domluvte si jednoduše schůzku na kterékoliv naší pobočce prostřednictvím **Infolinky 800 12 24 12** nebo na www.zivnobanka.cz

Nabídka platí do 11. listopadu 2005 nebo do vyprodání celé emise.